

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПИТАНЬ ДІЛОВОЇ ЕТИКИ В УКРАЇНСЬКОМУ БІЗНЕС-СУСПІЛЬСТВІ

Формування ділової етики – складний процес, що обумовлений як факторами поведінки, так і змінами в сфері економічної діяльності і суспільства в цілому. Він залежить від наявності нормативно-правової бази, її дієвості, від правильного застосування науки про поведінку людини, групи.

Вона посідає особливе місце у мистецтві поведінки. У ній немає крайнощів і застарілих формальностей, етика не ускладнює, а спрощує та робить життя приємним. Володіння правилами етикету усуває скутість та дає змогу не скривдити ділового партнера незграбним словом або дією, і водночас – не втратити власну гідність й престиж фірми.

Якщо, порушуючи ті або інші норми поведінки у побуті й у суспільстві, ви ризикуєте насамперед своєю репутацією вихованої людини, то в бізнесі такі помилки можуть коштувати великих грошей і кар'єри. Відомий майстер і вчитель у сфері ділових відносин Дейл Карнегі стверджував, що успіх людини у фінансових справах на п'ятнадцять відсотків залежить від її професійних знань і на вісімдесят п'ять – від її вміння спілкуватися з людьми.

У багатьох вітчизняних бізнесменів-початківців зривається безліч вигідних угод, особливо з інофірмами, через те, що вони не знають правил ділового етикету. А ще частіше їх «підставляють» різні консультанти, секретарі. У більшості «нових українців» поганий смак помітно в одязі, манерах поведінки.

У результаті «нові українці», їхні консультанти й секретарі стають предметом мовчазної та безсторонньої критики з боку партнерів.

Відповідно етика нового класу бізнесменів в Україні - явище складне й суперечливе. На нього впливають різні сили, різні етичні традиції й системи цінностей, бо в українському бізнесі зайнята велика кількість людей різних національностей, різного віросповідання й різних етичних поглядів, із різним економічним базисом.

В останній час намітились позитивні зміни морально-етичного іміджу українських підприємців, які відзначають зарубіжні партнери. Нинішні західні партнери вражені духом підприємництва, темпами освоєння молодими бізнесменами не лише асів ринкової економіки, а й правил ділової поведінки.

Розвитку сучасного цивілізованого ринку, самого суспільства заважають: видозмінений і розрослий бюрократизм, корупція, відсутність досвіду в сфері ринкової економіки. Щоб позбутися цих негативних явищ необхідно сформувати моральні норми, прийняті в усьому цивілізованому світі в сфері бізнесу, а для цього потрібно дотримуватися таких умов:

- нормативно закріпити найзагальніші соціально прийнятні стандарти поведінки, що регламентують діяльність підприємця. Наприклад, повага до права власника або принцип «у розподілі прибутку повинні брати участь усі ті, хто брав участь у його створенні»;

- створити політичну й економічну волю, а саме волю слова, вільну конкуренцію, волю ціноутворення, суверенітет споживача тощо;

- створювати професійні об'єднання підприємців.

Крім цього, кожен бізнесмен повинен опанувати навички коректної поведінки, для чого потрібно дотримуватись:

- правил відрекомендування й знайомства;
- правил налагодження ділових контактів;
- правил поведінки на переговорах;
- вимог до зовнішнього вигляду, манер, ділового одягу;
- вимог до мови;
- культури службових документів.

Правила етикету можуть відрізнятися на різних фірмах і в галузях. Співробітники зобов'язані знати ці особливості в кожному конкретному випадку, в кожному закладі. Крім того, глобальність економічних зв'язків зобов'язує працівників сфери послуг вивчити правила гарного тону в інших країнах.

Цивілізована ринкова економіка можлива лише в тому випадку, якщо держава організаційно-правовими нормами, захищеними відповідними санкціями, забезпечить ситуацію, в якій чесна мораль одних не зможе експлуатуватись аморальними діями інших.

Підводячи підсумки можна сказати, засвоєння стереотипів поведінки, запропонований етикетом, дає можливість установити сприятливий психологічний клімат ділового спілкування, що робить бізнес успішним для нашої країни.